

การเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิง
สร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
ENHANCING OF PARTICIPATORY BUDDHIST VOLUNTEER SPIRIT NETWORK IN
CREATIVE AREA DEVELOPMENT OF KANCHANA SUBDISTRICT, MUEANG PHRAE
DISTRICT, PHRAE PROVINCE

¹พระครูโสภณกิตติบัณฑิต และ ²คุณญา แก้วทันคำ

¹Phrakrusoponkittibundit and ²Kunnaya Kaewtankham

¹สาขาวิชารัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่
²โรงพยาบาลแพร่

¹Branch of Political Science, Faculty of Social Science,
Mahachulalongkoravidyalaya University, Phrae Campus, Thailand

²Phrae Hospital, Thailand

¹Corresponding Author, E-mail: phdbns11@gmail.com

Received:2022-11-30

Revised:2022-12-21

Accepted:2022-12-24

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาศึกษาจิตอาสาในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา 2) เพื่อศึกษาการเสริมสร้างจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา และ 3) เพื่อวิเคราะห์กระบวนการเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา จำนวน 368 คน ได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาร์ ยามาเน่ โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้คือสถิติพื้นฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำปกครองท้องที่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พระสงฆ์ และกลุ่มประชาชนจิตอาสา จำนวน 15 รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความรู้และทัศนคติด้านจิตอาสา อยู่ในระดับอยู่มาทุกด้าน ซึ่งแสดงถึงองค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนาได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านจิตอาสาในการพัฒนาพื้นที่ชุมชน ส่วนความคิดเห็นของประชาชนต่อเจตคติและผลลัพธ์ของการเสริมสร้างจิตอาสาและความพึงพอใจในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชน

ตำบลกาญจนา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับอยู่มากทุกด้านเช่นกันซึ่งแสดงให้เห็นถึงประชาชนในชุมชนได้มีเจตคติที่ดีและเห็นความสำคัญของจิตอาสาในการพัฒนาพื้นที่ชุมชน 2. การเสริมสร้างจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา ประชาชนได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจทั้งด้านจิตอาสาวิถีพุทธ รูปแบบ กระบวนการ การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม การส่งเสริมการเรียนรู้ และแนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือจิตอาสาวิถีพุทธ 3. กระบวนการเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา ได้นำเอาหลักพุทธธรรมมาบูรณาการกับงานด้านจิตอาสา ส่วนกระบวนการเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1.สำรวจและจัดทำฐานข้อมูล 2.ทำความเข้าใจร่วมกัน 3.จัดระบบสารสนเทศ 4.สังเคราะห์องค์ความรู้และถอดองค์ความรู้ของเครือข่าย 5.ติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย และ 6.ส่งเสริมให้ภาครัฐมีนโยบายในการเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาวิถีพุทธ

คำสำคัญ: การเสริมสร้าง; เครือข่ายจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วม; การพัฒนาเชิงสร้างสรรค์

Abstract

The goals of this study were to 1) examine volunteerism in the development of Kanchana Subdistrict in Muang Phrae District, Phrae Province, 2) increase Buddhist volunteerism in the development of Kanchana Subdistrict in Muang Phrae District, and 3) examine the method for increasing a network of active Buddhist volunteers in the development of Kanchana Subdistrict in Muang Phrae District, Phrae Province. This study included both quantitative and qualitative research methods. Using Taro Yamane's computation of the sample size using the random stratification method, 368 residents of the Kanchana sub-district community's creative area made up the sample. Questionnaires were used to gather data, which was then evaluated using social science research tools. Basic statistics and qualitative research are the statistics used. The information was gathered through in-depth interviews with local administrative and organizational leaders, 15 village health volunteers, monks, and volunteer groups, as well as focus groups with 13 specialists who participated in descriptive data analysis. The findings revealed that: 1) Residents in the creative area development of the Kanchana sub-district had generally similar opinions about knowledge and volunteerism. It demonstrated that the administrative authority of the Kanchana sub-district has provided individuals for taking part in the development of the sub-creative district's area. The general public's perceptions of the attitude, results, and satisfaction with the growth of the creative area in the Kanchana subdistrict were largely

uniform in all respects. It showed that people in this area had a good attitude, and they were interested in implementation of Volunteer Spirit in creative area development, 2) The management of cultural resources, learning promotion, and the means of enhancing the cooperative network on Buddhist Volunteer Spirit were improved for the people involved in the participatory Buddhist Volunteer Spirit for people in the creative area development of Kanchana sub-district, and 3) The Kanchana Sub-district, Muang Phrae District, Phrae Province approach of expanding participative Buddhist Volunteer Spirit Network in creative area development had six parts, including; 1) Gather information through a survey; 2) Come to an understanding collectively, 3) Set up the IT systems, 4) Synthesize and interpret the network's body of knowledge, 5) Monitor the implementation of the network group's results, and 6) Encourage and promote the public sector to provides regulations to strengthen the Buddhist Volunteer Spirit.

Keywords: Enhancing; Participatory Buddhist Volunteer Spirit Network; Creative area development

บทนำ

องค์การสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals [SDGs]) ซึ่งประชาคมโลกได้ตกลงร่วมกัน และใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานด้านการพัฒนา โดยมีเป้าหมาย 17 ข้อ หรือสรุปได้ 5 มิติความยั่งยืน เรียกว่า 5Ps ได้แก่ 1. มิติสังคม (People) 2. มิติเศรษฐกิจ (Prosperity) 3. มิติสิ่งแวดล้อม (Planet) 4. มิติสันติภาพและสถาบัน (Peace) และ 5. มิติเรื่องหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) (Maithong, PhraSutheerattanabandit and Phrathep Watcharachan, 2021) จิตอาสาเป็นประเด็นที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ ในเรื่องอาสาสมัคร โดยนำคำนี้มาใช้คู่กับคำว่าจิตอาสา แต่จะเป็นในลักษณะของงานที่เกิดจากผู้มีจิตอาสา ซึ่งอาสาที่จะทำสาธารณประโยชน์ตามความสามารถของตนเอง ด้วยความเต็มใจและความอิสระ โดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน (Saisorn, 2015) ซึ่งในปัจจุบันการเรียนรู้ที่นำไปสู่ประเด็นทางสังคมได้มีการพูดถึงและให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องจิตอาสา (Volunteer) และความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) เพราะมนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะคิดหรือจะทำอะไรควรทำด้วยจิตที่มีความเมตตากรุณาต่อกันและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่สำคัญที่ควรปลูกฝังและส่งเสริมให้เยาวชนได้ปฏิบัติ (Maithong, PhraSutheerattanabandit and Phrathep Watcharachan, 2021)

ประเทศไทยกระแสของงานจิตอาสาได้เกิดขึ้นมาอย่างยาวนานเมื่อประเทศไทยได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติคนไทยก็ได้ให้ความช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี และภัยที่ยิ่งใหญ่ไม่ต่างจากสึนามิ เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2554 อุทกภัยครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้นทั่วทุกภาคของไทย ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเป็นจิตอาสาที่มีอย่างมากมายของคนไทยมีน้ำใจไมตรี ช่วยเหลือเกื้อกูล นอกจากนี้เมื่อปี พ.ศ.2561 เกี่ยวกับการช่วยเหลือทีมหมูป่าติดถ้ำหลวงนางนอน จังหวัดเชียงราย ได้เห็นภาพของจิตอาสาระหว่างประเทศช่วยเหลือเด็กอย่างสมัคสมาน สัมผัสจิตอาสาสถานการณ์ลงได้ นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2562 พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทาน “จิตอาสาพระราชทาน 904 วปร.” ให้พสกนิกรชาวไทยผู้มีจิตอาสาได้ร่วมกันทำความดี เสียสละตนเอง เพื่อสร้างสาธารณประโยชน์ และภาครัฐชานรับดำเนินนโยบายจิตอาสา เพื่อการสร้างจิตสำนึก (Luengwilai, Kanjanakunchorn and Wongpinpetch, 2021)

นอกจากนี้จากยุทธศาสตร์ที่ 1 ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ว่าด้วยการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุน โดยการยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล นำไปสู่การวางเป้าหมายอนาคตประเทศไทย ปี พ.ศ. 2579 (Chaipiriyakul and Charoenporn, 2021)

หลักการทางพระพุทธศาสนาทั้งในบริบทของพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ มีแนวคิดหลายประการที่สามารถนำมาประยุกต์เพื่อใช้เป็นแนวทางหรือเป็นแรงบันดาลใจในการทำงานจิตอาสาได้เช่น แนวทางการบำเพ็ญพุทธกิจเพื่อช่วยเหลือสรรพสัตว์ ของพระพุทธเจ้า พระพุทธจริยาที่แสดงให้เห็นความเสียสละหรือพระกรุณาคุณของพระองค์ในการอุทิศชีวิตและความสุขสบายส่วนพระองค์เพื่อผู้อื่น โดยการเผยแผ่ธรรม เพื่อช่วยให้สรรพสัตว์ให้พ้นจากความทุกข์ สั่งสอนให้บุคคลตระหนักถึงคุณค่าของการให้และช่วยเหลือผู้อื่น กล่าวได้ว่า ทั้งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระสาวกเป็นแบบอย่างที่ดีงามในการดำเนินชีวิตให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ส่วนพระธรรมก็สามารถนำมาพัฒนาจิตใจของผู้ที่ทำงานจิตอาสาให้ตั้งมั่นอยู่ในคุณธรรมและความถูกต้อง รวมทั้งมีจิตใจที่เป็นสุขและสงบเย็นได้ (Saisorn, 2015)

องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนา ได้มีการพัฒนาให้เป็นองค์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นหน่วยบริหารสังคมที่ดีมีมาตรฐานส่งเสริมหรือสร้างความร่วมมือ ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพและยกระดับแก่สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้าง ซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลอันสำคัญของตำบลกาญจนา พร้อมทั้งสร้างเสริมกระบวนการพัฒนาระบบการบริการสาธารณะที่ดีมีมาตรฐาน สร้างความสะดวกลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน สร้างบุคคลให้มีคุณภาพและมีจิตสำนึกในการให้บริการ เพื่อรองรับการบริการแต่ละด้านให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนเป็นลำดับมาในหลาย ๆ โครงการ (Annual Performance Report 2020, 2022) แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาเชิงพื้นที่ในเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนาก็ยังมีปัญหาหลายประการที่จำเป็นต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วน จากการสรุปรายงานของแผนพัฒนาจังหวัดแพร่ พ.ศ.2561-2565 ฉบับทบทวน พ.ศ.2564 (เล่มที่ 1) ในพื้นที่ทั้ง 8 อำเภอ โดยเฉพาะตำบลกาญจนา อ.เมืองแพร่ ซึ่งเป็นหนึ่งในพื้นที่ ๆ ยังมีปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาแก้ไขอย่างเร่งด่วน ได้แก่ ปัญหาความต้องการด้านแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาและความต้องการด้านเส้นทางคมนาคมเพื่อการสัญจร และถนนเพื่อการเกษตร ปัญหาด้านรายได้น้อย ราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ และความต้องการด้านการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ (Phrae Provincial Administrative Organization, 2022) ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรในห้วงฤดูแล้ง ปัญหาเรื่องรายได้และอาชีพของประชาชน ราคาสินค้าทางการเกษตรไม่แน่นอน หรือมีราคาตกต่ำ ขาดอำนาจในการต่อรองถนนในหมู่บ้านชำรุดเสียหาย (Phrae Provincial Administrative Organization, 2022) ดังนั้น วิธีการที่จะพัฒนาพื้นที่ชุมชนขององค์การปกครองส่วนตำบลกาญจนาให้ประสบผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายของการพัฒนา จึงควรที่จะทำการเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาให้กับคนในพื้นที่ชุมชนโดยนำเอาหลักพุทธธรรมมาบูรณาการในการเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาวิพุทธในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้คนในพื้นที่ได้มีความอยู่ดีกินดี และพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น จากความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาวิพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชนในการเรียนรู้ด้านจิตอาสาและสามารถนำเอาหลักพุทธธรรมมาปรับใช้ในการเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาไปใช้ในการพัฒนาในชุมชนโดยชุมชนที่อาศัยความร่วมมือร่วมใจแบบมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ เกิดการพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาจิตอาสาในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างจิตอาสาวิพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
3. เพื่อวิเคราะห์กระบวนการเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาวิพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ด้วยการจัดทำแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนาเฉพาะกลุ่ม (Focus-group Discussion)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา จำนวน 368 คน ได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยใช้หมู่บ้านเป็นเขตพื้นที่ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างเป็นสัดส่วนโดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

จากสูตรจะได้ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นของประชาชนที่อาศัยบนพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา รวม 368 คน จากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ รายละเอียดดังตารางที่ 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างประชากรในการศึกษาจำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1	บ้านดอนดี	696	57
2	บ้านดอนแก้ว	449	36
3	บ้านหัวฝาย	539	44
4	บ้านหนองบ่อ	419	34
5	บ้านกวาว	439	36
6	บ้านทุ่งอ้วน	452	37
7	บ้านดอนดี	533	43
8	บ้านหัวฝาย	455	37
9	บ้านกาญจนา	547	44
	รวม	4,529	368

ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างประชากรในการศึกษาจำแนกตามหมู่บ้าน

เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำปกครองท้องที่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พระสงฆ์ และกลุ่มประชาชนจิตอาสา จำนวน 15 รูปหรือคน และการสนทนาเฉพาะกลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 รูปหรือคน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสอบถามปลายปิด สำหรับประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่

2) แบบการสัมภาษณ์ สำหรับผู้นำชุมชนด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำปกครองส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พระสงฆ์ และกลุ่มประชาชน จิตอาสาที่อาศัยในเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่

3) แบบบันทึกการสนทนาเฉพาะกลุ่ม สำหรับเป็นกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนา อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พระสงฆ์ และกลุ่มประชาชน

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการในพระไตรปิฎก หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่

2) แบบสอบถาม สำหรับประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่ จำนวน 368 ราย เพื่อศึกษาจิตอาสาในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่

3) การสัมภาษณ์ (Interview Guideline) คณะผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้นำชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำปกครองส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พระสงฆ์ และกลุ่มประชาชนจิตอาสา จำนวน 15 รูปหรือคน เพื่อศึกษาการเสริมสร้างจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนาอำเภอมืองแพร์

4) การสนทนาเฉพาะกลุ่ม (Focus Group Discussion) สำหรับผู้นำท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำปกครองส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พระสงฆ์ และกลุ่มประชาชน จำนวน 13 รูปหรือคน เพื่อวิเคราะห์กระบวนการเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่

4. ขั้นสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยใช้วัตถุประสงค์ของงานวิจัยเป็นหลัก มีทั้งหมด 3 ชนิดประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบการสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสนทนาเฉพาะกลุ่ม มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือตามหลักการ

5. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว รวบรวมข้อมูลในภาคสนาม จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

6. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantity Research) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาความ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาจิตอาสาในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่ รวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่ จำนวน 368 คน โดยแบบสอบถามปลายปิด ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในเขตพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 52.4, มีอายุ 54 ขึ้นไป จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1, มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 48.9, ส่วนใหญ่รับจ้างทั่วไป จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 และส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่ ต่อความรู้และทัศนคติด้านจิตอาสาในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.59) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านการให้ความรู้จิตอาสา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.96$, S.D.=0.64), ด้านการจัดกิจกรรมจิตอาสา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.47), ด้านการเสริมสร้างการเรียนรู้จิตอาสา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.63) และด้านกระบวนการจัดกิจกรรมจิตอาสา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.97$, S.D.=0.65) ตามลำดับ

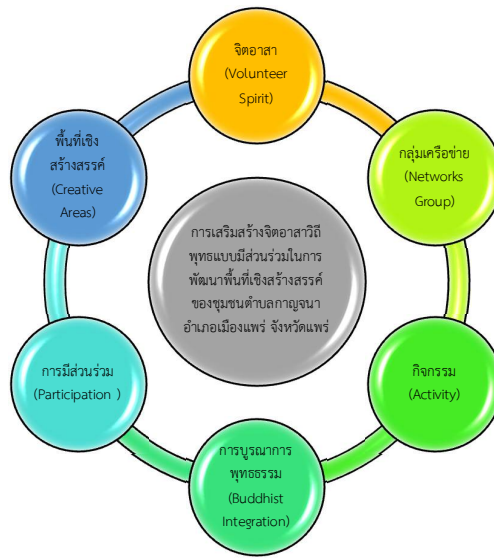
3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของชุมชนต่อเจตคติและผลลัพธ์ของการการเสริมสร้างจิตอาสาและความพึงพอใจในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.02$, S.D.=0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านความรู้คุณค่าการช่วยเหลือผู้อื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.99$, S.D.=0.61), ด้านการเสียสละต่อสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.00$, S.D.=0.61), ด้านการประยุกต์หลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างจิตอาสา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.94$, S.D.=0.64) ด้านความพึงพอใจในการดำเนินงานจิตอาสา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.64)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาการเสริมสร้างจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่ รวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 15 รูปหรือคน โดยแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า การเสริมสร้างจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ ประชาชนได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจด้านจิตอาสาและจิตอาสาวิถีพุทธ และเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านจิตอาสาวิถีพุทธ ด้านกิจกรรมด้านจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ ด้านรูปแบบการเสริมสร้างจิตอาสาวิถีพุทธ ด้านกระบวนการเสริมสร้างจิตอาสาวิถีพุทธ ด้านการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้จิตอาสาวิถีพุทธ และด้านแนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือจิตอาสาวิถีพุทธ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ทั้งในด้านการพัฒนาชุมชน การช่วยเหลือสงเคราะห์ประชาชนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัสโคโรนา 2019 การป้องกันบรรเทาสาธารณภัยในชุมชน การส่งเสริมอาชีพให้กับชุมชน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการบูรณาการกับวิถีพุทธส่งผลให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาชุมชนอย่างสร้างสรรค์เป็นไปในทิศทางที่ดี

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อวิเคราะห์กระบวนการเสริมสร้างจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา รวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 รูปหรือคน โดยการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า มีกลุ่มเครือข่ายจิตอาสาวิถีพุทธ 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มด้านการพัฒนาชุมชน กลุ่มด้านการรักษาสีงแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มด้านการอนุรักษ์ศิลปะ ประเพณีและวัฒนธรรม กลุ่มด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน กลุ่มด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ กลุ่มด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ ซึ่งความร่วมมือของกลุ่มจิตอาสาของแต่ละกลุ่มนั้นจะประชุมกันอย่างไม่เป็นทางการซึ่งเป็นการนัดพบปะประชุมกันตามความโอกาสโดยมีผู้นำท้องที่ในชุมชนเป็นผู้ประสานงานให้ดำเนินการกิจกรรมจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมนั้นมีกิจกรรมตั้งแต่ การร่วมวางแผนในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ การร่วมประชุมปรึกษาหารือ การร่วมดำเนินการในแต่ละกลุ่ม การร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามผลการดำเนินการ ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักในจิตอาสามากขึ้น การได้กลุ่มเครือข่ายจิตอาสาเพิ่มมากขึ้น การมีกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนอีกทั้งการให้ความช่วยเหลือประชาชน เกิดพลังสามัคคีในชุมชน เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่ และเกิดการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

การเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสานับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่ เกิดกระบวนการเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสา 6 กระบวนการ ได้แก่ 1.การมีจิตอาสา 2.การมีกลุ่มเครือข่ายที่หลากหลาย 3.การมีกิจกรรมที่ทำร่วมกัน 4.การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับจิตอาสา 5.การมีส่วนร่วมของประชาชน 6.การมีพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ ตามภาพที่ 1

รูปภาพที่ 1 กระบวนการเสริมสร้างจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

อภิปรายผลการวิจัย

การเสริมสร้างจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ประชาชนได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจด้านจิตอาสาและจิตอาสาวิถีพุทธ และเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านจิตอาสาวิถีพุทธ ด้านกิจกรรมด้านจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ ด้านรูปแบบการเสริมสร้างจิตอาสาวิถีพุทธ ด้านกระบวนการเสริมสร้างจิตอาสาวิถีพุทธ ด้านการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้จิตอาสาวิถีพุทธ และด้านแนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือจิตอาสาวิถีพุทธ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ในทุก ๆ ด้าน อภิปรายได้ว่า ประชาชนในชุมชนตำบลกาญจนาได้รับการพัฒนาจิตอาสาวิถีพุทธที่หลากหลายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ และผู้นำปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำจิตวิญญาณทางศาสนาได้น้อมนำมาบูรณาการในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ในชุมชนตำบลกาญจนา ได้ประเพณีปฏิบัติ การร่วมแรงร่วมใจ การเสียสละสุขส่วนตนเพื่อเกื้อกูลเพื่อนร่วมชุมชนหรือผู้ที่กำลังประสบกับความยากลำบากของคนในชุมชนและชุมชนอื่น สอดคล้องกับ Phrakru Kositwattananukul et al. (2020) กล่าวว่า การพัฒนาจิตสาธารณะในสังคมพหุวัฒนธรรมส่วนใหญ่จะเกิดจากวิถีชีวิตและการประเพณีปฏิบัติ การร่วมแรงร่วมใจ การเสียสละสุขส่วนตนเพื่อเกื้อกูลเพื่อนร่วมชุมชนหรือผู้ที่กำลังประสบกับความยากลำบากของคนในชุมชนและชุมชนอื่น ๆ ส่วนการสร้างเครือข่ายจิตสาธารณะในสังคมพหุวัฒนธรรมกับการพัฒนาสู่เมืองสันติภาพไร้รอยต่อบนพื้นฐานของความเข้าใจในหลักคำสอนทางศาสนาและมีความเมตตาธรรมซึ่งก่อให้เกิดจิตอาสาหรือจิตสาธารณะบนวิถีการดำเนินชีวิตและกระบวนการทัศน์ของชุมชน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ประชาชนได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจด้านจิตอาสาและจิตอาสาวิถีพุทธ และเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านจิตอาสาวิถีพุทธ ด้านกิจกรรมด้านจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ ด้านรูปแบบการเสริมสร้างจิตอาสาวิถีพุทธ ด้านกระบวนการเสริมสร้างจิตอาสาวิถีพุทธ ด้านการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้จิตอาสาวิถีพุทธ และด้านแนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือจิตอาสาวิถีพุทธ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ในทุก ๆ ด้าน อภิปรายได้ว่า ประชาชนในชุมชนตำบลกาญจนาได้รับการพัฒนาจิตอาสาวิถีพุทธที่หลากหลายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ และผู้นำปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำจิตวิญญาณทางศาสนาได้น้อมนำมาบูรณาการในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ในชุมชนตำบลกาญจนา ได้ทำกิจกรรมพัฒนา มีการเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อเกื้อกูลเพื่อนร่วมชุมชนหรือผู้ที่กำลังประสบกับความยากลำบากของคนในชุมชนและชุมชนอื่น สอดคล้องกับ Phrakru Kositwattananukul et al. (2020) เน้นว่า การพัฒนาจิตสาธารณะในสังคมพหุวัฒนธรรมส่วนใหญ่จะเกิดจากวิถีชีวิตและการประพฤติ ปฏิบัติ การร่วมแรงร่วมใจ การเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อเกื้อกูลเพื่อนร่วมชุมชนหรือผู้ที่กำลังประสบกับความยากลำบากของคนในชุมชนและชุมชนอื่น ๆ ส่วนการสร้างเครือข่ายจิตสาธารณะในสังคมพหุวัฒนธรรมกับการพัฒนาสู่เมืองสันติภาพไร้รอยต่อบนพื้นฐานของความเข้าใจในหลักคำสอนทางศาสนาและมีความเมตตาธรรมซึ่งก่อให้เกิดจิตอาสาหรือจิตสาธารณะบนวิถีการดำเนินชีวิตและกระบวนการทัศน์ของชุมชน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า มีกลุ่มเครือข่ายจิตอาสาวิถีพุทธ 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มด้านการพัฒนาชุมชน กลุ่มด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มด้านการอนุรักษ์ศิลป ประเพณี และวัฒนธรรม กลุ่มด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน กลุ่มด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ กลุ่มด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ ซึ่งความร่วมมือของกลุ่มจิตอาสาของแต่ละกลุ่มนั้นจะประชุมกันอย่างไม่เป็นทางการซึ่งเป็นการนัดพบปะประชุมกันตามความโอกาสโดยมีผู้นำท้องที่ในชุมชนเป็นผู้ประสานงานให้ดำเนินการกิจกรรมจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมนั้นมีกิจกรรมตั้งแต่ การร่วมวางแผนในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ การร่วมประชุมปรึกษาหารือ การร่วมดำเนินการในแต่ละกลุ่ม การร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามผลการดำเนินการ ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความตระหนักในจิตอาสามากขึ้น การได้กลุ่มเครือข่ายจิตอาสาเพิ่มมากขึ้น การมีกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนอีกทั้งการให้ความช่วยเหลือประชาชน เกิดพลังสามัคคีในชุมชน เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่ และเกิดการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ Phrakru Kositwattananukul et al. (2020) กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายจิตสาธารณะในสังคมพหุวัฒนธรรมกับการพัฒนาสู่เมืองสันติภาพไร้รอยต่อบนพื้นฐานของความเข้าใจในหลักคำสอนทางศาสนาและมีความเมตตาธรรมซึ่งก่อให้เกิดจิตอาสาหรือจิตสาธารณะบนวิถีการดำเนินชีวิตและกระบวนการทัศน์ของชุมชน ยังสอดคล้องกับ Maithong, PhraSutheerattanabandit and Phrathep Watcharachan, (2021) กล่าวว่า กระบวนการเสริมสร้างจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสังคมของเยาวชนนานาชาติเป็นกระบวนการ ที่สามารถดำเนินการได้ในรูปแบบของ LIST Model คือ แบบจำลองของแนวคิดและ กระบวนการที่เชื่อมโยงเข้าหากัน ด้วยการบูรณาการแบบองค์รวมจาก 4 ประเด็น คือ การสร้าง เรียนรู้ (Learning = Eco Learning,

Experience Learning) การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) การสร้างเครือข่ายทางสังคม (Social Network) นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง (Transformation) ซึ่งเยาวชนแสดงออกด้วยการปฏิบัติโครงการเพื่อสังคมในพื้นที่พัฒนาของตนเองจำนวน 9 โครงการ ซึ่งสอดคล้องกับ Phra Maha Sutthit Apakaro, (2004) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเครือข่ายว่าองค์ประกอบของความเป็นเครือข่าย สิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้ คือการมีส่วนร่วม การพึ่งพาอาศัยและการแลกเปลี่ยนความรู้การมีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกจะเป็นปัจจัยที่หนุนเสริมให้เครือข่ายนั้นมีพลังมากขึ้น ดังนั้น ผู้นำในชุมชนทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคีเครือข่ายจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนาให้บรรลุผลในทางที่ดีและยั่งยืนต่อไป

สรุป

ความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความรู้ และทัศนคติด้านจิตอาสา อยู่ในระดับอยู่มากทุกด้าน ส่วนความคิดเห็นของประชาชนต่อเจตคติและผลลัพธ์ของการเสริมสร้างจิตอาสาและความพึงพอใจในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับอยู่มากทุกด้านเช่นกันซึ่งแสดงให้เห็นถึงประชาชนในชุมชนได้มีเจตคติที่ดีและเห็นความสำคัญของจิตอาสาในการพัฒนาพื้นที่ชุมชน ผลการเสริมสร้างจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา ประชาชนได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจทั้งด้านจิตอาสาวิถีพุทธ รูปแบบ กระบวนการ การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม การส่งเสริมการเรียนรู้ และแนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือจิตอาสาวิถีพุทธ ส่วนกระบวนการเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา กระบวนการเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาวิถีพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา มีกลุ่มเครือข่ายจิตอาสาวิถีพุทธที่หลากหลาย ความร่วมมือของกลุ่มจิตอาสาจะประชุมกันอย่างไม่เป็นทางการตามโอกาส โดยมีกิจกรรมตั้งแต่ การร่วมวางแผน การร่วมประชุม การร่วมดำเนินการ การร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามผล ส่งผลให้มีจิตอาสาได้เครือข่ายจิตอาสา มีกิจกรรมในการพัฒนา เกิดพลังสามัคคี เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน และเกิดการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลกาญจนา วัฒนธรรมประจำตำบลกาญจนา เกษตรตำบลกาญจนา สถานศึกษาในตำบล

กาญจนา ได้นำองค์ความรู้จากงานวิจัยนี้ไปเป็นกรอบในการกำหนดแนวนโยบาย ในการเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาวิสุทธิพุทธแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ควรเร่งพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปิดกว้างทันสถานการณ์ที่เน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาจิตอาสาวิสุทธิพุทธให้มีความเข้มแข็งสามารถพัฒนาชุมชน

2. ควรเร่งส่งเสริมทั้งภาครัฐ เอกชน และสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดตั้งเครือข่ายศูนย์ส่งเสริมจิตอาสาในการถึงข้อมูลข่าวสาร และเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาวิสุทธิพุทธแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนตำบลกาญจนาให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับ “การพัฒนาวัฒนธรรมการเสริมสร้างเครือข่ายจิตอาสาวิสุทธิพุทธแบบมีส่วนร่วมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีในภาคเหนือตอนบน”

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับ “จิตสำนึกสาธารณะ: วัฒนธรรมทางสังคมและการยกระดับการเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะตามแนววิถีพุทธของเยาวชนคนรุ่นใหม่เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีในภาคเหนือตอนบน”

References

- Annual Performance Report 2020. (2022). Retrieved January 22, 2022, from <https://www.kanjana.go.th/home>.
- Chaipiriyakul, A. & Charoenporn, C. (2021). “Knowledge Management Approaches, Model Volunteer Leadership, Case Study Umong Municipality Mueang Lamphun District Lamphun Province” (Research Report). Western University Research, Journal Humanities and Social Sciences.
- Luengwilai, W., Kanjanakunchorn, S. & Wongpinpetch, P. (2021). “Volunteerism development in the context of Thailand”. Panyapiwat Journal, 13(1), 336-350.
- Maithong, O., Phra Sutheerattanabandit & Phrathep Watcharachan (2021). “Process of Volunteerism and Social Responsibility of International Youth”. Journal of Graduate Studies Review, 17(3), 1-18.

- Phrae Provincial Office Strategy and information for provincial development (2022). Phrae Provincial Development Plan 2018-2022. Retrieved January 20 2022, from http://phrae.go.th/file_strategic/61-65plan_64-1.pdf.
- Phrakru Kositwattananukul et al. (2020). Creating a Public Mind Network in a Multicultural Society and the Development of a Seamless Peace City (Research Report). Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus.
- Phra Maha Sutthit Apakaro (2004). Knowledge and Management Nature Network. Bangkok: Duan Publishing House.
- Phrae Provincial Administrative Organization (2022). 5-year district development plan (2018-2022). Muang Phrae District, Phrae Province. Retrieved January 20, 2022, from http://phrae.go.th/file_strategic/B5/maeng64.pdf.
- Saisorn, S. (2015). "Integration of Buddhist Principles in Volunteer Work". Buddhist Studies Journal Chulalongkorn University, 22(2), 18-47.